

Az ablak című előadás, a Bóbita Bábszínház új premierje korábbi sikerükhöz, Az ember tr.-hoz hasonlóan elsősorban a középiskolásokat kívánja megszólítani, a korosztály problémáit, félelmeit feldolgozni. Ebben partnerük az Apolló Kulturális Egyesület, a közös produkcióban kelt Háy János drámája kelt életre. Tóth Zoltánnal, a darab rendezőjével a bemutató után beszélgettünk, aki ezzel az előadással debütált rendezőként a Bóbitában.

- Hogyan született *Az ablak*?

- **Sramó Gábor**, a Bóbita Bábszínház igazgatója szeretett volna csinálni egy ifjúsági darabot, és azon gondolkodott, hogy kit kérjen fel rá. Az Apolló Kulturális Egyesületben éppen akkor rendeztem egy előadást gyerekekkel, és jött a Gábor ötlete, hogy rendezhetném én ezt a darabot. Elkezdtünk beszélgetni, hogy mit lenne jó csinálni. Én régóta szerettem volna foglalkozni a kapunyitási pánikkal, vagyis hogy a 17-18 éves diákok mit kezdjenek magukkal. Mivel nagyon régóta jó barátok vagyunk **Háy Jánossal**, felvetődött, hogy írja meg ő a drámát. Ez azért is jó, mert Pécsen még nem volt igazi Háy ősbemutató. János november 9-ére készült el a darabbal, mi pedig pár héttel ezelőtt elkezdtük próbálni.

- A darab ajánlójában azt olvashatjuk, hogy Háy János A boggyósgyümölcskertész fia

című műve alapján, azonban sokkal több írásból kerültek bele részletek.

- Igen, mert Jánossal elkezdünk gondolkodni, hogy mely szövegeknek kell mindenképpen benne lenniük. Kinéztem nyolc-kilenc novellát, amiről azt gondoltam, benne van az a fajta gondolati kör, ami fontos az előadáshoz. Ő szintén összeszedte ezeket a műveket. Írtam neki, hogy szeretném, ha *Az idő* c. novellája, illetve a *Napra jutni* c. kötetből az apával foglalkozó írások belekerülnének, amikkel keretes szerkezetet tudunk adni az egésznek. A műben vannak még részletek a *Házasságon innen és túl* -ből, további részletek a *N apra jutni* -ből, illetve *A bogósgyümölcskertész fiá* -ból három-négy rész, szigorúan a második feléből.

- Háy János látta az előkészületeket?

- Az előkészületek során itt volt, folyamatosan konzultáltunk, de ma hatkor volt az új könyvének a bemutatója Budapesten, úgyhogy körülbelül együtt volt a premier (Az ablak ötkor kezdődött – a szerk.). Ha minden igaz, hétfőn el tud jönni, de ha mégsem, akkor majd ősszel, amikor legközelebb műsorra tűzzük a darabot.

- Az ablak nagyon interaktív színház. Ez volt az eredeti koncepció?

- Ez így részben igaz. A darab a ballagásjelenetig valóban nagyon interaktív, és utána hirtelen eltűnnek az interakciók színész és néző közt. Illetve később még egyszer interaktív válik a darab, de ez már nem olyan természetű és horderejű. Azt az életérzést akartuk megerősíteni, hogy a ballagásig a felnőttek fogják a gyerekek kezét, mindig ott vannak, történnek a dolgok és mindennek következménye van. Ha nem megyünk be suliba, másnap már szólnak. A ballagás után elmegyünk és nincsenek gyors következmények, hanem vagy egy nagyon hosszú erózió következik, vagy nagyon sok befektetett munka jön, ami talán visz majd valahova. De közvetlen visszacsatolás nincs. Az egyetemen és később a munkahelyen sem foglalkoznak vele, hogy bemész-e, dolgozol-e avagy sem.

- Mi a bemutatót láttuk, de ez már az ötödik előadás volt.

- Valóban, és pont az interakciók miatt más, amikor az a korosztály ül bent, akinek készült az előadás. Az előzőeken csak középiskolások vettek részt. Ezért azok az alkalmak teljesen mások.

- Milyenek eddig a visszajelzések?

- Nagyon pozitívak. Egy-egy alkalmat úgy kell elképzelni, hogy a kilencven perces előadást egy kilencven perces pedagógiai foglalkozás követi, ami kőkemény munka gyerekekkel. Tegnapelőtt például a Pécsi Művészeti Gimnáziumból voltak itt, egészen elképesztő volt. Az osztályfőnöktől olyan visszajelzéseket kaptunk, hogy másnap a gyerekeknek őszinteségi rohama volt, nem lehetett órát tartani, mert arról akartak beszélgetni, hogy mi lesz velük, merre tovább, mi az élet, hogyan kell kapaszkodni és mi az, ami igazán lényeges. A ma délelőtti osztállyal is nagyon jól dolgoztunk, nagyon jó közös élmény volt.

- A közös élmény része a pedagógiai foglalkozás. Kérlek, meséld róla!

- A másfél órás foglalkozás arról szól, hogy 18-19 éves korunkra egy csomó félelemmel vagyunk megterhelve és nagyon sokszor ezek a félelmek határozzák meg a lépéseinket. A foglalkozás arról szól, hogy egyrészt ezek a félelmek természetes dolgok, nem kell túlkezelni őket, nem kell tőle görcsössé válni, összeroppanni. Ezzel játszunk és dolgozunk közösen.

- Miközben néztem a darabot, az jutott eszembe, hogy nagyon minimál díszlettel dolgoztok, ezt bárhol el lehet játszani és valószínűleg ez cél is.

- Egy kritérium van, hogy legyen ablak, ami nyitható. Azt beszéltük meg, hogy ez egy utaztatható előadás legyen és könnyen, akár egy osztályteremben is megvalósítható.

- Az előadás bábok terén is minimalista.

- A szülők és a fiatal gyerek világát próbáltuk pregnánsan szétválasztani. Minden felnőtt báb és minden utat kereső fiatal az élő matéria.

- Van-e tervben újabb közös produkció az Apolló Kulturális Egyesület és a Bóbita között?

- Mindig van. Mi nagyon sokat dolgozunk együtt. A Bóbita mostanában a gimnazista korúakat igyekszik megszólítani, mi pedig az Apollóban rengeteg gimnazistával dolgozunk. Az jó, ha a drámapedagógia és a színház egy intézményben találkozik, és rendkívül pozitív, hogy a Bóbita ennek teret is ad.